

Nr 39

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående ändrad lydelse av 7 § förordningen den 20 juni 1935 (nr 395) om kontroll över tillverkningen av krigsmateriel m. m.

Genom en den 6 mars 1964 dagtecknad proposition, nr 79, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden, föreslagit riksdagen att antaga följande

Förslag

till

Förordning

angående ändrad lydelse av 7 § förordningen den 20 juni 1935 (nr 395) om kontroll över tillverkningen av krigsmateriel m. m.

Härigenom förordnas, att 7 § förordningen den 20 juni 1935 om kontroll över tillverkningen av krigsmateriel m. m.¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

7 §.

Konungen må förordna, att krigsmateriel eller uppfinning därav eller metod för framställning av sådan materiel ej utan Konungens tillstånd må här i riket av tillverkare av krigsmateriel eller för dylik tillverkares räkning försäljas, utbjudas eller eljest tillhandahållas åt *annan än svensk statlig myndighet*.

Konungen må förordna, att krigsmateriel eller uppfinning därav eller metod för framställning av sådan materiel ej utan Konungens tillstånd må här i riket av tillverkare av krigsmateriel eller för dylik tillverkares *eller annan innehavares* räkning försäljas, utbjudas eller eljest tillhandahållas åt *någon inom riket eller i utlandet*.

Har sådant — — — — — tillståndets åtnjutande.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1964.

¹ Senaste lydelse av 7 §, se 1949: 221.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås sådan utvidgning av Kungl. Maj:ts befogenhet att anordna kontroll över handeln med krigsmateriel att även viss agentverksamhet avseende förmedling av överskottslager o. d. kan ställas under statlig uppsikt.

Av propositionen redovisas här endast vad *föredragande departementschefen, statsrådet Lange*, anför. I övrigt hänvisas till propositionen.

Departementschefen

Föredragande departementschefen har anfört:

»Som ett komplement till den i vårt land genomförda kontrollen över krigsmaterielproduktionen har även försäljning, utbudande eller tillhandahållande av krigsmateriel ställts under statlig uppsikt. Denna försäljningskontroll, som också gäller uppfinning av krigsmateriel och metod för framställning av sådan materiel, har tillkommit med stöd av bemyndigande i 7 § tillverkningsförordningen.

Såsom framgår av den föregående redogörelsen omfattar bemyndigandet de fall då utbudandet eller försäljningen göres av krigsmaterieltillverkare eller för sådan tillverkares räkning. Enligt den föreliggande promemorian kan den eftersträvade försäljningskontrollen över agentverksamhet för avsättning av krigsmateriel normalt erhållas med stöd av gällande bemyndigande. Det framhålles emellertid att sådan förmedlingsverksamhet, där vederbörande uppträder som agent för innehavare av s. k. överskottsmateriel, är av samma karaktär som den nu kontrollerade agentverksamheten och därför också borde underkastas kontroll. I promemorian föreslås att bemyndigandet utvidgas så att det blir möjligt att ställa även dylik agentverksamhet under statlig uppsikt samt att ingripa mot transaktioner av detta slag, till vilka tillstånd icke lämnats. Förslaget har lämnats utan erinran av remissinstanserna.

Den i promemorian föreslagna skärpningen av försäljningskontrollen riktar sig i praktiken främst mot sådan agentverksamhet i vårt land som är inriktad på förmedling av krigsmateriel på den internationella marknaden utan att import till eller export från vårt land kommer i fråga. Sådan verksamhet är visserligen av naturliga skäl svårkontrollerad. Med hänsyn bl. a. till de internationella strävandena till kontroll på krigsmaterielområdet får det emellertid anses vara ett väsentligt svenskt intresse att få dylik agentverksamhet under statlig uppsikt i den mån den bedrivs inom vårt land. Jag förordar därför, att bemyndigandet i 7 § tillverkningsförordningen utvidgas så, att försäljningskontrollen även kan avse agentverksamhet här i riket, som är inriktad på förmedling av överskottslager

eller liknande partier av krigsmateriel för andras räkning än tillverkares. Det nya stadgandet bör utformas så, att det — i konsekvens med den nuvarande omfattningen av försäljningskontrollen — även avser förmedling av uppfinningar av krigsmateriel och metoder för framställning av sådan materiel. Gällande stadgande tar uttryckligen sikte enbart på tillhandahållande åt annan än svensk statlig myndighet. Något skäl att bibehålla denna begränsning i den nya lydelsen av bemyndigandet finns icke. Det bör ankomma på Kungl. Maj:t att i tillämpningsförfattningen stadga om de inskränkningar i tillståndsplikten som må finnas ändamålsenliga.

I enlighet med vad nu anförts har inom handelsdepartementet upprättats förslag till *förordning angående ändrad lydelse av 7 § förordningen den 20 juni 1935 (nr 395) om kontroll över tillverkningen av krigsmateriel m. m.*

Utskottet

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och får därför hemställa,

att riksdagen måtte bifalla förevarande proposition, nr 79.

Stockholm den 14 april 1964

På andra lagutskottets vägnar:

JOHN R. ANDERSON

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från första kammaren: fru Carlqvist, herrar Kaijser, Lars Larsson, Eric Carlsson*, fru Nilsson, herrar Dahlberg*, Harry Carlsson* och Kilsmo*;

från andra kammaren: herrar Anderson i Sundsvall, Bengtsson i Varberg, fröken Sandell, herrar Fredriksson, Wahrendorff*, Jönsson i Inge-
marsgården, Carlsson i Göteborg och Ringaby.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.